

Høringnotat

Endringer i vassdragsreguleringsloven og
vannfallrettighetsloven (felles konsesjonskraftpris)

Innhold

1	Høringsnotatets hovedinnhold.....	3
2	Bakgrunn for høringsforslaget.....	3
2.1	Konsesjonskraftordningen.....	3
2.2	ED-prisen.....	7
2.3	Behovet for endringer	8
3	Endringer i vassdragsreguleringsloven og vannfallrettighetsloven.....	10
3.1	Gjeldende rett.....	10
3.2	Høringsforslaget.....	12
3.3	Vurdering opp mot Grunnloven § 97	13
3.4	Forslag til tilleggsordning for omfordeling av inntekter fra konsesjonskraftordningen	15
4	Økonomiske og administrative konsekvenser	16
5	Merknader til bestemmelsene i lovforslaget.....	17
	Endringene i vannfallrettighetsloven	17
	Endringene i vassdragsreguleringsloven	18
6	Forslag til lov om endringer i vassdragsreguleringsloven og vannfallrettighetsloven (felles konsesjonskraftpris).....	18

1 Høringsnotatets hovedinnhold

Energidepartementet foreslår endringer i lov 14. desember 1917 nr. 16 om konsesjon for rettigheter til vannfall mv. (vannfallrettighetsloven) og lov 14. desember 1917 nr. 17 om regulering og kraftutbygging i vassdrag (vassdragsreguleringsloven). Formålet er å oppheve skillet i konsesjonskraftpris for konsesjoner gitt før og etter lov 10. april 1959 nr. 2 (Endring av lov av 14. desember 1917 om vassdragsreguleringer mv.). Departementet foreslår en felles prisbestemmelse for konsesjonskraft for alle vassdragskonsesjoner med vilkår om konsesjonskraft.

Femte ledd i bestemmelsene om konsesjonskraft, vannfallrettighetsloven § 19 og vassdragsreguleringsloven § 22, lyder: *«Prisen på kraften fastsettes basert på gjennomsnittlig selvkost for et representativt antall vannkraftverk i hele landet. Skatter beregnet av kraftproduksjonens overskudd ut over normalavkastningen inngår ikke i selvkostberegningen. Departementet skal hvert år fastsette prisen på kraften levert kraftstasjonens apparatanlegg for utgående ledninger. Første og tredje punktum gjelder ikke for konsesjoner som er gitt etter bestemmelser som gjaldt før lov 10. april 1959 nr. 2 trådte i kraft»*. Det foreslås å oppheve siste punktum. Ved å oppheve dette vil loven likestille konsesjoner gitt før og etter lov 10. april 1959 nr. 2 trådte i kraft.

Det foreslås videre å gjøre endringer i første punktum. Departementet foreslår at i stedet for *et representativt antall* så skal beregningen baseres på *alle vannkraftverk som plikter å avstå konsesjonskraft* etter bestemmelsene i vannfallrettighetsloven og vassdragsreguleringsloven.

2 Bakgrunn for høringsforslaget

2.1 Konsesjonskraftordningen

Konsesjonskraft er en lovbestemt rett til uttak av kraft for vertskommunene og tilhørende fylkeskommuner. Konsesjonærene må avstå inntil 10 pst. av det tilegnede kraftgrunnlaget reguleringen medfører til vertskommunene og fylkeskommunene. Ordningen for konsesjonskraftavståelse er i dag hjemlet i vannfallrettighetsloven § 19 og vassdragsreguleringsloven § 22, og har vært lovregulert siden 1909.

Ordningen for konsesjonskraft ble innført for å sikre vertskommunene kraft til alminnelig forsyning, til en rimelig pris. Det er primært kommuner som er mottaker av konsesjonskraft, men i tilfeller der kommunens forbruk til alminnelig forsyning er lavere enn det tildelte volumet, vil det overskytende gå til fylkeskommunen. Det kan også bestemmes at det skal ytes inntil 5 prosent konsesjonskraft til staten. Staten har imidlertid ikke benyttet seg av denne retten. Det er anslått at om lag 2/3 av konsesjonskraften i dag går til vertskommunene og 1/3 til fylkeskommunene.

Dagens ordning for hvilken pris vertskommunene har rett til å kjøpe konsesjonskraften for er todelt:

- For utbygginger som nytter regulert vann fra reguleringer med konsesjon fra før 10. april 1959 fastsettes prisen basert på individuell *selvkost* for produksjonen i det enkelte kraftverket. Selvkost er i denne sammenheng den gjennomsnittlige kostnaden produsenten har ved å produsere 1 kWh kraft.
- For utbygginger som nytter regulert vann fra reguleringer med konsesjon gitt etter 10. april 1959, fastsettes prisen av Energidepartementet og omtales som «ED-prisen». Den beregnes som den gjennomsnittlige selvkosten for et representativt utvalg vannkraftverk. I 2026 er ED-prisen 14,7 øre per kWh.

Vilkåret om avståelse av konsesjonskraft fastsettes i konsesjonen, men den endelige prisen på konsesjonskraften fastsettes i avtale mellom kraftprodusenten og den enkelte vertskommune. Departementet har ikke innsikt i beregningene som gjøres av den enkelte kraftverkseier for beregningen av selvkost for konsesjoner med vilkår om konsesjonskraft til individuell selvkost. Utgangspunktet skal allikevel være at den individuelle selvkosten skal beregnes på grunnlag av produksjonsomkostningene medregnet 6 pst. rente av anleggskapitalen, og med et tillegg på 20 pst. Produksjonskostnadene settes sammen av følgende:

- administrasjonsutgifter (gjelder bare utgifter til kraftproduksjonen)
- vedlikeholdsutgifter (gjelder bare utgifter til kraftproduksjonen)
- forsikringer
- skatter (endret i 2003)
- konsesjonsavgifter
- 2,5 % avskrivning av anleggskapitalen ekskl. fall og grunnerverv
- 6 % rente av anleggskapitalen

Til produksjonskostnadene legges 20 pst. Tillegget på 20 pst. var ment å være en fortjeneste for risikoen ved å holde kraften til disposisjon, jf. NOU 1985: 9 (Energilovutvalget) s. 94 og Innst. O. II (1909) s. 26-27.

Uavhengig av hvilket vilkår som er satt i konsesjonen om prisen på konsesjonskraften, så gjelder prinsippet om avtalefrihet for partene. Det er derfor noen mottakere som kjøper konsesjonskraft etter andre vilkår enn de generelle reglene. Energidepartementet har ikke detaljert oversikt over hvor utbredt dette er.

Opprinnelig var ordningen også ment å sikre lokalsamfunnene strøm til sine innbyggere, i en tid da det ikke fantes et transmisjonsnett som sikret tilgang på strøm. Dette er ikke lenger tilfellet og i dag innebærer konsesjonskraften først og fremst et finansielt gode. Verdien av konsesjonskraften avhenger av forskjellen mellom konsesjonskraftprisen (ED-pris, selvkost

eller annen avtalt pris) og spotprisen i det tilhørende prisområdet. Tabell 1 viser utviklingen i ED-prisen og gjennomsnittlig kraftpris i engrosmarkedet i perioden 2014-2025.

Tabell 1: Estimert verdi av konsesjonskraft (2014–2025)

	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
ED-pris¹	10,84	10,60	11,42	11,48	11,20	10,99	11,27	11,40	11,57	11,77	12,31	12,89
Systempris²	24,77	18,71	24,97	27,43	42,26	38,35	11,56	63,40	136,98	64,19	41,75	46,59
Verdi³	1,21	0,71	1,18	1,39	2,70	2,38	0,03	4,52	10,91	4,56	2,56	2,93

1. Konsesjonskraftprisen fastsatt av ED, øre/kWh.
2. Systempris fra Nord Pool, årlig, øre/kWh.
3. Estimert verdi på samlet volum konsesjonskraft i den aktuelle perioden (8,7 Twh), Mrd. NOK. Estimert tar ikke høyde for forskjeller mellom prisområder.

Konsesjonskraften representerer en årlig inntekt for vertskommuner, men er ikke en del av det kommunale inntektssystemet. Verdien av konsesjonskraften vil variere år for år, avhengig av differansen mellom konsesjonskraftprisen og spotprisen. De siste årene har det også vært betydelige regionale prisforskjeller, slik at verdien av konsesjonskraften per kilowattime har vært høyere for kommuner i Sør-Norge enn i Midt- og Nord-Norge.

Det er ikke alle mottakere av konsesjonskraft som videreselger kraften i spotmarkedet. Noen kommuner har valgt å selge kraften til egne innbyggere til en rimeligere pris, noen selger deler eller hele kraften via fastpriskontrakter. Kommunene står som utgangspunkt fritt til å forvalte konsesjonskraften, men må holde seg innenfor gjeldende regelverk. Departementet viser i denne forbindelse til [Nærings- og fiskeridepartementets veileder om offentlig støtte fra 2019](#), hvor det fremgår at videresalg av konsesjonskraft må gjennomføres på en slik måte at det er i tråd med statsstøttereglene i EØS-avtalen.

Vertskommuner for vannkraft får i dag betydelige inntekter gjennom flere ulike ordninger, herunder konsesjonskraft, konsesjonsavgift, naturressursskatt og eiendomsskatt etter særskilte regler. Ordningene med konsesjonskraft og konsesjonsavgift har gitt og gir vertskommunene en andel av verdiskapingen og kompensasjon for miljøinngrepene. Tabell 2 viser ulike inntekter fra kraftproduksjon for stat og kommune, og hvilke verdier konsesjonskraften utgjør i forhold til andre skatter, avgifter mv.

Tabell 2: Skatteinntekter mv. fra kraftprodusenter¹

¹ Tabellverdiene er oppgitt i MNOK.

	2019	2020	2021	2022	2023
Skatt på alminnelig inntekt ¹ (til staten)	2 768	513	9 218	21 020	11 348
Grunnrenteskatt (til staten)	9 048	2 257	19 224	45 445	26 504
Naturressursskatt	1 643	1 659	1 672	1 649	1 632
<i>Til kommuner</i>	<i>1 390</i>	<i>1 404</i>	<i>1 415</i>	<i>1 395</i>	<i>1 381</i>
<i>Til fylkeskommuner</i>	<i>253</i>	<i>255</i>	<i>257</i>	<i>254</i>	<i>251</i>
Eiendomsskatt ²	2 240	2 010	2 561	2 590	2 472
Konsesjonsavgift	862	879	886	894	934
<i>Til staten</i>	<i>169</i>	<i>172</i>	<i>174</i>	<i>175</i>	<i>194</i>
<i>Til kommuner</i>	<i>693</i>	<i>706</i>	<i>713</i>	<i>719</i>	<i>740</i>
Verdien av konsesjonskraft ³	2 380	26	4 524	10 910	4 796
<i>Til kommuner</i>	<i>1 587</i>	<i>17</i>	<i>3 016</i>	<i>7 274</i>	<i>3 318</i>
<i>Til fylkeskommuner</i>	<i>793</i>	<i>9</i>	<i>1 508</i>	<i>3 637</i>	<i>1 659</i>
Sum skatter mv.	18 941	7 344	38 085	82 508	47 686

1. Selskapsskatt, fratrukket fradrag for naturressursskatt, godtgjørelsesfradrag, kredittrfradrag og fradrag for FoU. Selskapsskatt inkluderer samlet inntektsskatt for foretak som driver produksjon, overføring eller distribuering av kraft. Beløpet overvurderer derfor inntektsskatten knyttet til vannkraftproduksjon.
2. Til og med 2022 oppgis anslag basert på årets eiendomsskattegrunnlag og eiendomsskattesats på 0,07 prosent. For 2023 oppgis tall fra Statistisk Sentralbyrå.
3. Beregnet som differansen mellom gjennomsnittlig årlig spotmarkedspris og konsesjonskraftprisen fastsatt av ED multiplisert med konsesjonskraftmengden, med grunnlag i et samlet volum konsesjonskraft i den aktuelle perioden på 8,7 TWh. Anslaget er ikke korrigert for innmatingskostnader for kommunene. Det er heller ikke korrigert for kommunenes uttaksprofil. Det er beregningsteknisk lagt til grunn at fylkeskommunene og kommunene mottar hhv. 1/3 og 2/3 av konsesjonskraften årlig.

Kilde: Statistisk sentralbyrå, Skattedirektoratet, Energidepartementet og Finansdepartementet.

Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE) har en oversikt over konsesjonsavgifter og konsesjonskraft på sine hjemmesider. For en oversikt over hvilke kommuner som mottar konsesjonskraft og hvilken mengde, se [Rapporter om konsesjonsavgifter og konsesjonskraft - NVE](#).

2.2 ED-prisen

ED-prisen er standardpris på konsesjonskraft som hvert år fastsettes av Energidepartementet. Prisen skal gjenspeile selvkost ved å produsere kraft i et typisk norsk vannkraftverk. Prisen beregnes med utgangspunkt i Mini-vannkraft Norge-modellen, som baserer seg på et representativt utvalg vannkraftverk. Modellen gir en gjennomsnittlig normalisert selvkost, der investeringer, avskrivninger, kapitalavkastning og drift- og vedlikeholdskostnader i et normalt år inngår. Kostnadene deles på samlet produksjon for å finne selvkost for det aktuelle året. Metoden innebærer flere skjønsmessige vurderinger, blant annet knyttet til hvilke kraftverk som skal inngå i utvalget og hvordan kostnadene skal normaliseres. Mini-vannkraft Norge-modellen ble i sin tid valgt for å unngå det omfattende og ressurskrevende arbeidet det ville vært å samle inn data og beregne selvkost for alle kraftverk som plikter å avstå konsesjonskraft. ED-prisen er ment som et praktisk hjelpemiddel for konsesjonærer og kommuner og skal sikre en enkel, forutsigbar og ensartet prisfastsettelse for konsesjonskraft.

I 2025 var ED-prisen 12,89 øre per kWh. Grunnen til at prisen er vesentlig lavere enn kostnaden for ny kraftproduksjon, som NVE anslår til gjennomsnittlig 43 øre/kWh for vannkraft, er blant annet at en stor del av investeringene er avskrevet for eldre anlegg.

ED-prisen har vært beregnet etter tilnærmet samme modell siden 1990-tallet. Dagens metode er lite transparent og bygger på skjønsmessige vurderinger av hvilke kraftverk som er representative. Tidligere har NVE og departementet blant annet benyttet tall som er innrapportert av selskapene i modellen. Innhenting av data skjer manuelt med brevutveksling, som krever mye manuell kontroll. Departementet har derfor sett et behov for modernisering og forenkling. På oppdrag fra Energidepartementet har THEMA utarbeidet en ny beregningsmetode for å fastsette ED-prisen. Målet med prosjektet var å sikre en beregningsmetode som gir en mer presis beregning av selvkost på en enkel og transparent måte, innenfor gjeldende regelverk. THEMA vurderte at den eksisterende modellen for beregning av selvkost bygger på riktige økonomiske prinsipper. Beregningen vil fortsatt utføres etter samme modell som tidligere, men data vil endres og prisen vil regnes ut ved hjelp av et nytt dataverktøy. Metoden baserer seg på data fra Skatteetaten, og åpner derfor for å erstatte Mini vannkraft-Norge-modellen og den manuelle innsamlingen av data. Den nye metoden gjør det praktisk mulig å inkludere alle kraftverk som plikter å avstå konsesjonskraft. Dette gir et mer komplett og konsistent datagrunnlag, og vil samtidig bidra til en enklere, mer transparent og etterprøvable prosess for fastsettelsen av ED-prisen. Energidepartementet tar sikte på å bruke den nye beregningsmetoden til å fastsette ED-prisen fra og med 2027. Justeringer av modell for beregning av ED-pris er innenfor forvaltningens handlingsrom og er ikke en del av forslaget i høringsnotatet for øvrig.

2.3 Behovet for endringer

Å opprettholde og videreutvikle vannkraften står sentralt i regjeringens energipolitikk, og myndighetene må legge til rette for så god utnyttelse av vannressursene som mulig. Vannkraftmagasinene sørger for at Norge har tilgang til sikker kraftproduksjon som kan tilpasses forbruket gjennom året. Dette har blitt enda viktigere med de endringene som skjer i det norske og europeiske kraftsystemet. Det er store ambisjoner for økt utbygging av fornybar energi, og mye som bygges og planlegges er uregulerbar produksjon.

Økt andel av vind- og solkraft i kraftmarkedene øker volatiliteten i prisene og behovet for balansering fra regulerbar kraftproduksjon. Dette slår ulikt ut mellom de nordlige og sørlige prisområdene. De siste årene har Sør-Norge (NO1/NO2/NO5) hatt høyere kraftpriser og sterkere kobling til det europeiske kraftmarkedet, mens Midt- og Nord-Norge (NO3/NO4) har hatt lavere priser som følge av kraftoverskudd og flaskehals i nettet. Fremover peker analyser fra NVE og Statnett på at ulikhetene i gjennomsnittspriser mellom nord og sør vil bli mindre, mens høy kortsiktig prisvolatilitet som følge av vær, hydrologi og vindkraftproduksjon vil fortsette. Den regulerbare vannkraftens verdi øker dermed både i nord og sør. I sør gir perioder med høye priser, som følge av knapphet i Norge og nabolandene, høy etterspørsel etter regulerbar produksjon. I nord øker verdien når bedre utnyttelse av nettet og økt overføringskapasitet sørover bidrar til bedre ressursutnyttelse av de regulerbare vannkraftressursene. Dagens prisnivå og forventet utvikling har også endret forutsetningene for hva som er teknisk-økonomisk potensial for vannkraftutbygging. På kort sikt er potensialet størst i sør, men et gradvis høyere prisnivå og reduserte flaskehals i nettet vil på lengre sikt også kunne øke lønnsomheten i flere prosjekter i nord. Behovet for regulerbar kraft gjør at myndighetene må se på hvilke regulatoriske endringer som kan gjøres for å legge til rette for videre utvikling av vannkraften.

Der vertskommunene tar ut konsesjonskraft til individuell selvkost (dvs. for konsesjoner fra før 10. april 1959) vil prisen avhenge av kostnaden ved drift, vedlikehold og investeringer. Ettersom eldre anlegg gjerne er nedbetalt og derfor har relativt lav selvkost, vil reinvesteringer som fører til høyere selvkostpris redusere vertskommuners økonomiske verdi av konsesjonskraften per kilowattime. Prisøkninger som følge av økte kostnader til drift og vedlikehold, vil kunne heve selvkostprisen til et høyere nivå enn ED-prisen.

Mange av kraftanleggene med konsesjon fra før 10. april 1959, som har konsesjonskraftpris basert på individuell selvkost, har nå behov for eller har allerede gjennomført rehabilitering. Slik rehabilitering øker selvkosten for det aktuelle kraftverket, og konsesjonskraftprisen for vertskommunen. Dette medfører at vertskommunenes, og eventuelt fylkeskommunens, inntekter fra konsesjonskraftsalg reduseres de første årene etter investeringen. Etter hvert som en investering avskrives, vil selvkosten og dermed konsesjonskraftprisen reduseres igjen.

Ved behov for rehabilitering vurderes ofte optimaliseringen av anlegget i lys av den økte etterspørselen etter fleksibilitet. For mange kraftverkseiere utløser derfor behovet for

rehabilitering en prosjektering av mulig opprusting og utvidelse (O/U). O/U-prosjekter kan både gi økt kraftproduksjon og/eller effekt, men også økt kraftgrunnlag igjennom en økning i regulert vannmengde. De siste årene har økte kraftpriser også gjort at flere O/U-prosjekter kan bli lønnsomme. Det er en tydelig økning i antall O/U-prosjekter som nå planlegges i eksisterende vannkraftanlegg. Ved utgangen av 2024 hadde NVE 19 saker om O/U til behandling. Ved utgangen av tredje kvartal 2025 har dette tallet økt til 40. Økningen inkluderer flere saker om stor vannkraft. Myndighetene kjenner også til flere prosjekter som planlegges og enda ikke er oversendt til NVE.

O/U som fører til en økning i regulert vannmengde vil øke konsesjonskraftmengden, som isolert sett gir vertskommunene økte inntekter fra konsesjonskraft. I tillegg vil økt produksjon normalt gi økte inntekter fra eiendomsskatt, naturressursskatt og konsesjonsavgift. Da kan de samlede årlige vannkraftinntektene til vertskommunene øke, til tross for høyere konsesjonskraftpris. Dersom den negative effekten på vertskommunens inntekter av økt konsesjonskraftpris er større enn den positive effekten av en eventuell økning i kraftproduksjonen eller den regulerte vannmengden, som påvirker konsesjonskraftmengden, konsesjonsavgiften, naturressursskatten og eiendomsskatten, vil en vertskommunes samlede årlige inntekter kunne bli redusert. Det kan igjen føre til at vertskommuner i slike saker vil stille seg negative til O/U-prosjektet.

I saker om O/U har departementet kjennskap til antatte virkninger på de økonomiske kompensasjonsordningene som tilsier at vertskommuner etter gjeldende regler som oftest får økte samlede inntekter som følge av O/U-prosjekter. Likevel kan todelingen i ordningen for fastsettelse av konsesjonskraftpris oppleves som vilkårlig for vertskommuner med lav konsesjonskraftpris fra kraftverk med konsesjon fra før 10. april 1959 som gjennomfører O/U og får økt konsesjonskraftpris. Departementet er kjent med flere saker hvor vertskommuner motsetter seg O/U-prosjekter fordi tiltaket vil medføre økt konsesjonskraftpris. Selv om kommunene ikke har vetorett i vannkraftsaker, er lokal støtte til O/U-prosjekter viktig for å få gjennomført prosjektene, og for å få økt effekt inn i det norske kraftsystemet.

På den annen side må det legges til grunn at kraftverkseierne bare vil gjennomføre oppgraderinger som er forventet å være bedriftsøkonomisk lønnsomme. Isolert sett kan overgang til felles ED-pris gjøre det mindre lønnsomt for kraftverkseiere å reinvestere, f.eks. å gjennomføre O/U-prosjekter, i kraftverk med konsesjon fra før 1959. For prosjekter med marginal lønnsomhet kan en konsesjonskraftpris som er lavere enn selvkost etter oppgradering, gjøre at samfunnsøkonomisk lønnsomme prosjekter ikke realiseres.

Dagens fastsettelse av ED-prisen bygger på skjønnsmessige vurderinger, herunder hvilke kraftverk som skal inngå i utvalget. I beregningsmodellen skal ED-prisen fastsettes basert på et representativt utvalg av kraftverk. Ved å plukke kraftverk til utvalget i Mini-vannkraftmodellen manuelt risikerer man at utvalget ikke faktisk er representativt. Det foreligger ikke en detaljert analyse av den gjeldende sammensetningen i modellen, men den

inneholder større og mindre kraftverk, fordelt over hele landet. Videre inkluderer utvalget både offentlige og privateide kraftverk. Utvalget er ikke rutinemessig oppdatert.

3 Endringer i vassdragsreguleringsloven og vannfallrettighetsloven

3.1 Gjeldende rett

Etter vannfallrettighetsloven § 19 og vassdragsreguleringsloven § 22 skal det i ervervs- og reguleringskonsesjoner settes vilkår om at konsesjonæren skal avstå en andel av kraften som produseres til berørte kommuner og fylkeskommuner. De to bestemmelsene følger samme oppbygging, og har likelydende prisbestemmelse i femte ledd. Etter femte ledd skal konsesjonskraften beregnes og fastsettes årlig av departementet basert på gjennomsnittlig selvkost for et representativt antall vannkraftverk. Dette gjelder ikke for konsesjoner gitt før 10. april 1959, jf. siste punktum. Bestemmelsene vil i det videre behandles samlet.

Før lov 10. april 1959 nr. 2, lød vassdragsreguleringslovens bestemmelse om beregningen av konsesjonskraft, da § 12 post 15 syvende ledd, slik:

«Kraften skal leveres efter en maksimalpris beregnet paa at dække produktionsomkostningene — deri indbefattet 6 pct. rente av anlægskapitalen — med tillæg av 20 pct. Hvis prisen beregnet paa denne maate vil bli uforholdsmæssig høi, fordi bare en mindre del av den kraft, vandfaldet kan gi, er tat i bruk, kan dog kraften istedet forlanges avgit efter en maksimalpris, som svarer til den gjængse pris ved bortleie av kraft i distriktet. Maksimalprisen fastsættes ved overenskomst mellem vedkommende departement, og koncessionæren eller i mangel av overenskomst. ved skjøn. Det kan betinges, at fastsættelsen skal revideres til bestemte tider. Hvis eieren leier ut kraft, og kraften til kommune eller stat kan uttages fra kraftledning til nogen av leietagerne, kan kommunen eller staten i ethvert tilfælde forlange kraften avgit til samme pris og paa samme vilkaar som leierne av lignende kraftmængder under samme forhold.»

Vannfallrettighetsloven, da industrikonsesjonsloven, hadde en tilsvarende bestemmelse i § 2 tredje ledd post 12 fjerde ledd, med unntak av de to siste punktum.

Ved kgl.res. 8. oktober 1948 ble Schjødt-komiteen nedsatt, for å vurdere revisjon av vassdragsreguleringsloven. Komiteen avleverte sin innstilling i oktober 1953. Arbeidet førte til en revisjon ved lov 10. april 1959 nr. 2, hvor prisbestemmelsene ble endret. Bakgrunnen for lovendringen var at beregningen av konsesjonskraftprisen til da hadde ført til så høye priser at svært få kommuner hadde nyttiggjort seg av ordningen, jf. Ot.prp. nr. 39 (1958) s. 21-23. Etter endringen ble vassdragsreguleringsloven, da § 12 post 15 tiende ledd, og vannfallrettighetsloven, da industrikonsesjonsloven § 2 tredje ledd post 12 tredje ledd, lydende:

«Kraften skal leveres til vanlig pris i vedkommende forsynings- og samkjøringsområde. Dersom det ikke er mulig å påvise noen slik pris, skal kraften leveres til selvkostende. Hvis den pris som således skal legges til grunn blir uforholdsmessig høy, fordi bare en mindre del av den kraft vannfallet, eller fallene, kan gi er tatt i bruk, skal kraften leveres til rimelig pris. Uenighet om prisen avgjøres av vedkommende departement.»

Det ble med endringen ikke fastsatt hvorvidt endringen skulle gjelde allerede gitte konsesjoner. Forvaltningen ga endringen virkning kun for konsesjoner gitt etter lovendringen.

Ved innføringen av energiloven i 1990, ble det vurdert ulike endringer i ordningen med konsesjonskraft, jf. Ot.prp. nr. 43 (1989-1990) punkt 9.3.9. Prisbestemmelsene ble endret fra «vanlig pris i vedkommende forsynings- eller samkjøringsområde» og «rimelig pris» ved uforholdsmessig høye priser til «gjennomsnittlig selvkost for et representativt antall kraftverk». Dette var en kodifisering av det departementet i sine retningslinjer fra 1983 hadde lagt til grunn å være «rimelig pris». Prisbestemmelsene ble da lydende som i dag.

Det ble med samme lovendring lagt inn en tydelig presisering av at de nye reglene ikke skulle gjelde for konsesjoner gitt etter de bestemmelser om pris som gjaldt før lovendringen 10. april 1959. Grunnen til begrensningen var at gjennomsnittsprisen på konsesjonskraft for disse kraftverkene den gang var så lav, antatt i overkant av 5 øre/kWh. Til sammenligning lå ED-prisen (da OED-prisen) i 1989 på 12,4 øre/kWh. Det finnes ikke et godt sammenlikningsgrunnlag for gjennomsnittlig kraftpris som tilsvarer dagens systempris for årene før energiloven tredde i kraft. Departementet mente basert på dette at det ikke var aktuelt å endre bestemmelsen slik at også disse kraftverkene fikk konsesjonskraftpris beregnet på gjennomsnittlig selvkost da dette kunne virke urimelig overfor kommunene, jf. Ot.prp. nr. 43 (1989-1990) s. 81 og 100.

Ot.prp. nr. 43 (1989-1990) omtaler i liten grad utvalget av kraftverk og beregningen av den gjennomsnittlige selvkosten. Ordlyden som ble valgt var ment å gi forvaltningen fleksibilitet i hvordan dette ble håndtert, og har gjort det mulig for forvaltningen å ta inn og ut kraftverk av utvalget, jf. Ot.prp. nr. 43 (1989-1990) s. 80. Videre ble følgende vektlagt;

«Ved at departementet fastsetter prisen hvert år til gjennomsnittlig selvkost vil alle kommuner bli stilt overfor samme pris, uavhengig av om kraftverket er gammelt eller nytt. For konsesjonærene vil belastningen bli forskjellig ettersom det dreier seg om gamle eller nye anlegg. Departementet har imidlertid kommet til at det avgjørende her må være å legge til grunn et prissystem som er enkelt å praktisere for å unngå langvarige forhandlinger og en rekke tvister som vil oppstå dersom individuell selvkost for de enkelte kraftverk skulle legges til grunn. For forvaltningen ville det dessuten være en umulig oppgave å fastsette forskjellige priser for landets over 500 kraftverk.»

Lovbestemmelsene ble sist vurdert i forbindelse med revisjonen av konsesjonslovgivningen for vannkraft i 2017, jf. Prop. 117 L (2016–2017). Det ble i den forbindelse redegjort for

gjeldende rett og tidligere endringer i lovverket tilknyttet konsesjonskraft. Det materielle innholdet i bestemmelsene om konsesjonskraft ble i sin helhet videreført med lovrevisjonen.

3.2 Høringsforslaget

Departementet foreslår å oppheve avgrensningen av prisbestemmelsen for konsesjonskraft mot konsesjoner som er gitt med bestemmelser som gjaldt før lov 10. april 1959 nr. 2 trådte i kraft. Avgrensningen fremgår av vannfallrettighetsloven § 19 femte ledd siste punktum og vassdragsreguleringsloven § 22 femte ledd siste punktum. Forslaget fra departementet er å ta ut siste punktum i begge bestemmelser.

Videre foreslår departementet å gå bort fra formuleringen om et representativt antall vannkraftverk, og heller basere beregningen av gjennomsnittlig selvkost på alle kraftverk som plikter å avstå konsesjonskraft. Denne endringen vil gjøres i ordlyden i vannfallrettighetsloven § 19 femte ledd første punktum og vassdragsreguleringsloven § 22 femte ledd første punktum. Forslaget fra departementet er å endre «*et representativt antall vannkraftverk i hele landet*» til «*vannkraftverk som plikter å avstå konsesjonskraft*».

Departementet mener tiden er moden for å innføre en felles prisbestemmelse for konsesjonskraft for alle vassdragskonsesjoner. Forslaget innebærer at man går bort fra ordningen hvor de eldste konsesjonene avstår konsesjonskraft til individuell selvkostpris. Med forslaget vil alle konsesjonærer som utgangspunkt måtte avstå konsesjonskraft til «ED-pris». Ved innføringen av en felles bestemmelse oppnår man større forutsigbarhet for berørte kommuner og fylkeskommuner. Departementet mener dette vil kunne bidra til å sikre lokal aksept og støtte til viktige prosjekter som O/U av eksisterende vannkraftanlegg. Det vil også innebære likebehandling av alle kraftverk og konsesjonærer, da alle vil stå overfor samme konsesjonskraftpris, uavhengig av når konsesjonen ble gitt.

Ved tidligere endringer av prisbestemmelsene har departementet pekt på at det kan virke urimelig for kommuner med kraftverk med eldre konsesjoner med lav selvkost å innføre gjennomsnittlig selvkost. Departementet mener at disse forholdene nå har endret seg. Som pekt på tidligere, står mange av anleggene med konsesjon fra før 1959 nå overfor, eller har allerede gjennomført, rehabilitering eller O/U. Slike reinvesteringer fører til høyere konsesjonskraftpris for kommunene der konsesjonen er fra før 1959. I disse sakene erfarer departementet økende oppmerksomhet og uro rundt kommunens inntekter.

Å sørge for at utbyggingen skjer på lag med lokale interesser og sikre lokal aksept er viktig for gode prosesser, og for å sikre at prosjekter realiseres. Prosjekter som er marginalt lønnsomme med gjeldende regler, og som har en selvkostpris som er høyere enn ED-prisen, kan bli ulønnsomme av omleggingen. Departementet antar imidlertid at dette vil gjelde et lite antall prosjekter og at endringen samlet sett vil bidra til at det blir lettere å realisere O/U-prosjekter gjennom økt lokal oppslutning og forutsigbarhet.

Med en overgang til ny beregningsmetode, som bygger på tall fra Skatteetaten, er det mulig å gå bort i fra utvalget i Mini-vannkraft Norge-modellen, se punkt 2.2. Forslaget om å ta inn alle kraftverk som plikter å avstå konsesjonskraft i beregningsgrunnlaget, vil påvirke beregningen av ED-pris. Med dagens modell er det nødvendig å skille mellom kraftverk med konsesjon fra før og etter 10. april 1959 i utvalget av representative kraftverk. Lik prisbestemmelse for alle vil åpne muligheten for en prisberegning hvor man inkluderer alle kraftverk som omfattes av ordningen med konsesjonskraft, uten å måtte velge et representativt utvalg. I tillegg til ulik prisbestemmelse var det tidligere også nødvendig med et utvalg fordi beregningene ble gjort manuelt av forvaltningen. Med bruk av datamodeller og dagens muligheter for innhenting av og prosessering av informasjon er det i dag praktisk mulig å benytte alle kraftverk. Videre vil det da heller ikke være nødvendig for forvaltningen å vurdere hva som til enhver tid er «representative» kraftverk. Å ta inn alle kraftverk som plikter å avstå konsesjonskraft vil gi et mer presist og transparent gjennomsnitt for selvkost i norske vannkraftverk, og vil innebære mindre arbeid for forvaltningen enn dagens system med et representativt utvalg.

Departementet mener at det å inkludere alle kraftverk som avstår konsesjonskraft vil gjøre ED-prisen mer representativ, etterprøvable og transparent. Beregningen av ED-prisen vil i stor grad fremdeles være opp til forvaltningen, men den vil basere seg på tall fra Skatteetaten. Departementet er ikke innstilt på å lovfeste en detaljert regel for beregning av konsesjonskraftprisen.

3.3 Vurdering opp mot Grunnloven § 97

Den foreslåtte endringen vil gjelde for konsesjoner som allerede er gitt. Departementet ser derfor behov for å gjøre en vurdering opp mot Grunnloven § 97:

«Ingen lov må gis tilbakevirkende kraft.»

Forslaget vil endre prisbestemmelsen for konsesjonskraft for eksisterende konsesjoner, med virkning fremover i tid. Hovedregelen når det kommer nye regler for hvordan en etablert rettsposisjon skal utøves fremover i tid er at det ikke vil være i strid med Grunnloven § 97, jf. Rt. 2013 s. 1345 avsnitt 80 flg. En slik regulering omtales gjerne som «uegentlig tilbakevirkning» og vil kun være i strid med Grunnloven § 97 dersom den er sterkt urimelig eller urettferdig for konsesjonærene eller kommunene.

Lovendringen vil i mindre grad påvirke konsesjoner gitt etter 10. april 1959, da det for disse kun vil være tale om å endre beregningen fra et representativt utvalg til alle kraftverk som plikter å avgi konsesjonskraft. Departementet anslår at ED-prisen med denne endringen vil øke marginalt. At NVE og departementet endrer sin utregning av hva som inngår i grunnlaget for «gjennomsnittlig selvkost» antas derfor å medføre en ubetydelig endring for disse kraftverkene og kommunene som mottar denne konsesjonskraften. Denne problemstillingen diskuteres derfor ikke videre.

For konsesjoner gitt før 10. april 1959 vil endringen treffe ulikt. Noen konsesjonærer og kommuner har avtalt en annen ordning enn det som fremgår av konsesjonen. Noen av disse igjen har allerede avtalt å avstå konsesjonskraft til ED-pris. Det er departementets oppfatning at det for de som allerede har avtalt ED-pris er klart at endringen ikke vil være sterkt urimelig eller urettferdig da den er en videreføring av dagens situasjon.

Der slik avtale ikke er inngått, vil endringen for konsesjonærene som i dag har individuell selvkost, føre til størst endring der nåværende konsesjonskraftpris avviker mest fra ED-pris. For de kraftverkene der selvkosten er lavere enn ED-prisen vil endringen på kort sikt slå positivt ut for konsesjonæren og negativt ut for kommunene, siden konsesjonskraften blir dyrere. For de kraftverkene der selvkosten er høyere enn ED-prisen blir det motsatt, siden konsesjonskraften blir billigere.

Etter departementets syn er det i de tilfeller der det i dag er lav selvkost påregnelig at selvkosten vil øke ved rehabilitering og ev. oppgraderinger eller utvidelser. Ved å innføre felles konsesjonskraftpris også for disse kraftverkene vil det føre til at kommunene ikke får endret konsesjonskraftpris ved slike prosjekter. Opprusting eller rehabilitering innenfor gjeldende konsesjon kan også i noen tilfeller gi høyere selvkost enn ED-pris. ED-prisen gir kommunene en forutsigbarhet, og den har de siste ti årene ligget under den gjennomsnittlige markedsprisen, se tabell 1, selv om det er forskjeller mellom de ulike prisområdene. Departementet mener at dagens ED-pris i tilstrekkelig grad ivaretar kommunene gjennom å fastsette en pris som må anses som «rimelig», i tråd med bestemmelsens formål. Departementet mener innføringen av felles ED-pris ikke vil være sterk urimelig eller urettferdig for kommunene.

For konsesjonærene vil innføring av en felles konsesjonskraftpris der selvkosten er lavere enn ED-pris, være positivt fram til det blir aktuelt med rehabilitering eller opprusting eller utvidelse. Sak om O/U kan gjøres samtidig med vilkårsrevisjon, jf. vannfallrettighetsloven § 9 og vassdragsreguleringsloven § 8. I slike tilfeller, såkalte «kombinasjonssaker», er det klart at konsesjonæren også i dag pålegges ny konsesjonskraftordning. Departementet kan også i prinsippet endre økonomiske vilkår, som konsesjonskraftordning, ved alminnelig revisjon, men har etter fast praksis ikke gjort dette i andre tilfeller enn kombinasjonssakene. Departementet er allikevel av den oppfatning at det heller ikke for disse vil være urimelig å fastsette felles konsesjonskraftpris.

For de kraftverkene hvor innføringen av felles prisbestemmelse vil medføre en lavere konsesjonskraftpris, mener departementet at dette er en regulering som er innenfor lovgivers handlingsrom, og som ikke kan ansees urimelig eller urettferdig for konsesjonær. For alle tilfeller har det nå gått minst 65 år siden konsesjonen ble meddelt. Selv om konsesjonene den gangen ble gitt uten tidsbegrensning, var det klart også da at konsesjonæren måtte forholde seg til den til enhver tid gjeldende regulering, jf. dagjeldende industrikonsesjonsloven (nå vannfallrettighetsloven) § 2 fjerde ledd nummer to. Videre er det

klart at også i dagjeldende lov om vassdragsreguleringer § 12 punkt 15 var det mulig at konsesjonæren i fremtiden måtte avstå mer kraft, eller ev. til en lavere pris enn selvkost dersom visse forhold forelå. Til slutt er det et poeng for disse kraftverkene at endringen som her foreslås innebærer en videreføring av hovedelementene i konsesjonskraftordningen. Konsesjonærene må fremdeles forvente å avstå 10 pst. av sin kraftproduksjon som konsesjonskraft. Å senere pålegge en annen beregningsmetode for prisen på kraften som må avstås, anser departementet ikke å være sterkt urimelig eller urettferdig for konsesjonæren. Det kan heller ikke anses urimelig eller urettferdig for kommunene, som vil få en rimeligere pris.

Da reglene ble endret i 1959 og 1990, som gjengitt over, ble disse ikke gitt virkning for konsesjoner fra før 10. april 1959. Begrensningen ble ikke begrunnet med Grunnloven § 97, hverken i 1959 eller i 1990. Selv om departementet i 1990 mente at overgangen til ny prismodell ville være urimelig for kommunene med en konsesjonskraftpris på 5 øre, mener departementet at en slik endring ikke vil være sterkt urimelig. Videre er det store individuelle forskjeller i hva den individuelle selvkosten, og således konsesjonskraftprisen, er for disse anleggene. Etter departementets oppfatning vil en felles konsesjonskraftpris med dagens forutsetninger oppfylle formålet bak bestemmelsen, å sikre utbyggingskommuner tilstrekkelig elektrisk kraft til den alminnelige forsyningen til en rimelig pris. Når det nå er tale om å la alle kraftverk som må avgi konsesjonskraft omfattes av samme prisbestemmelse er det snakk om å likestille alle konsesjonærer. En slik endring vil etter departementets syn ikke være sterkt urimelig eller urettferdig.

Departementet mener etter en samlet vurdering at en endring av prisbestemmelsen for konsesjonskraft slik at alle eldre og nye konsesjoner får tilsvarende konsesjonskraftpris, ikke vil være i strid med Grunnloven § 97. Vurderingen er den samme både for konsesjoner som følger dagens regler, og for de eldre konsesjoner som følger lovreglene fra før 1959.

3.4 Forslag til tilleggsordning for omfordeling av inntekter fra konsesjonskraftordningen

Departementet er kjent med et forslag som bransjen har fått utarbeidet om å innføre et tilleggselement til felles konsesjonskraftpris, som omfordeler inntektene mellom kraftprodusentene. Forslaget innebærer at kommunene skal betale en felles ED-pris for konsesjonskraften, men legger samtidig til rette for at den enkelte kraftprodusent vil motta individuell selvkost for den konsesjonskraften de avstår. En slik modell vil sikre at vertskommunene får samme forutsigbare ED-pris. Samtidig blir det ikke mindre lønnsomt å gjennomføre reinvesteringer og O/U-prosjekter for kraftverk som med gjeldende regelverk får betalt individuell selvkost for konsesjonskraften.

Det er blitt foreslått flere alternativer til hvordan en slik modell kan gjennomføres i praksis.

- Et alternativ er at kommunene betaler felles ED-pris til et mellomledd (for eksempel NVE eller en komite nedsatt av vertskommunene og produsentene). Mellomleddet fordeler beløpene videre til produsentene ut ifra det enkelte anleggs individuelle selvkost.
- Et annet alternativ er en ordning der vertskommunene betaler ED-pris direkte til kraftselskapet. Forskjellen mellom kraftverkens individuelle selvkost og ED-prisen utjevnes deretter mellom produsentene enten gjennom skattesystemet eller gjennom et eget organ opprettet av produsentene.

Å innføre en modell der alle kommuner betaler ED-pris, samtidig som det enkelte kraftverk mottar individuell selvkost vil være juridisk og administrativt mer krevende. Departementet vil ikke gå videre med en slik løsning nå.

4 Økonomiske og administrative konsekvenser

Kommuner og kraftselskaper som allerede handler konsesjonskraft til ED-pris vil i liten grad berøres av forslaget. Effekten av å inkludere alle kraftverk i beregningsgrunnlaget isolert sett anslås å gi en liten økning av ED-prisen. Dersom en beregningsteknisk legger til grunn at konsesjonsprisen øker med 1 øre/kWh, vil det tilsvare en økning på 87 mill. kroner for det samlede konsesjonskraftvolumet på 8,7 TWh. Etter hvert som eldre kraftverk reinvesteres vil det trekke i retning av en høyere ED-pris gjennom at gjennomsnittlig selvkost da øker noe.

For kraftverk med konsesjon fra før 1959 og deres vertskommuner, vil en overgang til felles ED-pris få økonomiske konsekvenser. Kraftverk med konsesjon før 1959 kan ha lav selvkost som følge av at dette er eldre kraftverk med nedbetalte investeringer. I slike tilfeller medfører det at kommunene i dag betaler en lav konsesjonskraftpris. Ved overgang til felles ED-pris vil konsesjonær med kraftverk med lav selvkost få bedre betalt for konsesjonskraften på bekostning av vertskommunen. Kraftselskapenes skattemeldinger for 2022 angir likevel at om lag 65 prosent av volumet av konsesjonskraft som omsettes til individuell selvkost eller annen avtalt pris hadde en høyere pris enn ED-prisen dette året. For disse kan overgang til felles ED-pris gi konsesjonær lavere inntekt fra konsesjonskraften, til fordel for vertskommunen.

Samtidig vil kraftverk med konsesjon fra før 1959 ofte stå overfor betydelige reinvesteringer som følge av at anleggene nærmer seg teknisk levealder. I mange tilfeller vil det være rasjonelt å gjennomføre O/U av eldre anlegg samtidig med nødvendig rehabilitering. Denne typen reinvestering gir som regel en høyere selvkost enn et gjennomsnittlig kraftverk. Ved overgang til felles ED-pris vil denne typen kraftverk måtte selge om lag 10 pst. av kraften som produseres til en pris som er lavere enn selvkostprisen. Det samme gjelder for kraftverk som fra før har høy selvkost, f.eks. som følge av nylig gjennomførte O/U-prosjekter.

Isolert sett vil en overgang til felles ED-pris gjøre det mindre lønnsomt for kraftverkseiere å reinvestere, f.eks. å gjennomføre O/U-prosjekter, i kraftverk med konsesjon fra før 1959. Det kan medføre at samfunnsøkonomisk lønnsomme prosjekter med marginal lønnsomhet ikke gjennomføres. Departementet har ikke grunnlag for å tallfeste denne effekten, men den antas å være liten sammenlignet med andre forhold som økninger i komponentkostnader eller endringer i fremtidig prisvolatilitet. For kommende O/U-prosjekter sett under ett, kan endringene føre til mindre konfliktfylte prosesser og større lokal aksept. Det kan også være viktig for tidsbruk og realisering av prosjekter. Departementets vurdering er at en innføring av felles ED-pris neppe vil ha vesentlig betydning for det samlede omfanget av investeringer, og at de hensyn som begrunner en felles ED-pris veier tyngre. Departementet ber særlig om høringsinstansenes vurdering av dette.

De økonomiske og administrative konsekvensene for statlige myndigheter vurderes som begrensede. Det vil påløpe noen administrative kostnader knyttet til endringer i regelverk, veiledning og datasystemer. Disse kostnadene dekkes innenfor gjeldende budsjetter. På lengre sikt vil det innebære en forenkling å kun ha ett system for fastsettelse av konsesjonskraftpris, og departementet legger til grunn at det vil medføre en viss administrativ besparelse.

Konsesjonskraftprisen påvirker også statens inntekter fra skatt på alminnelig inntekt og grunnrenteskatten for vannkraft. For kraftverk med konsesjon fra før 1959 hvor selvkostprisen er høyere enn den foreslåtte ED-prisen, vil forslaget redusere selskapenes inntekter, og dermed grunnrenteskatt og skatt på alminnelig inntekt. For kraftverk hvor selvkostprisen er lavere enn den foreslåtte ED-prisen, vil effekten være motsatt. Samlet sett antas provenyvirkingen å være begrenset. Det samme gjelder kommunenes inntekter fra eiendomsskatten, hvor gjennomsnittlig grunnrenteskatt inngår i beregningen.

5 Merknader til bestemmelsene i lovforslaget

Endringene i vannfallrettighetsloven

Til vannfallrettighetsloven § 19 femte ledd

Departementet foreslår en endring av ordlyden i første punktum, og å ta ut dagens siste punktum i bestemmelsen. I *første punktum* fremgår det i forslaget at konsesjonskraftprisen skal baseres på gjennomsnittlig selvkost for «vannkraftverk som plikter å avstå konsesjonskraft». Med dette menes alle landets vannkraftverk som plikter å avstå konsesjonskraft etter bestemmelsene i vannfallrettighetsloven og vassdragsreguleringsloven.

Dette gjelder både de kraftverkene som plikter å avstå konsesjonskraft igjennom vilkår i egen konsesjon, og de kraftverk som nytter regulert vannføring med vilkår om konsesjonskraft.

Når *siste punktum* foreslås tatt ut vil bestemmelsen om konsesjonskraft få anvendelse på samtlige meddelte konsesjoner hvor det er fastsatt vilkår om konsesjonskraft. En slik presisering er også tatt inn i lovforslaget punkt III.

Endringene i vassdragsreguleringsloven

Til vassdragsreguleringsloven § 22 femte ledd

Departementet foreslår en endring av ordlyden i første punktum, og å ta ut dagens siste punktum i bestemmelsen. I *første punktum* fremgår det i forslaget at konsesjonskraftprisen skal baseres på gjennomsnittlig selvkost for «*vannkraftverk som plikter å avstå konsesjonskraft*». Med dette menes alle landets vannkraftverk som plikter å avstå konsesjonskraft etter bestemmelsene i vannfallrettighetsloven og vassdragsreguleringsloven. Dette gjelder både de kraftverkene som plikter å avstå konsesjonskraft igjennom vilkår i egen konsesjon, og de kraftverk som nytter regulert vannføring med vilkår om konsesjonskraft.

Når *siste punktum* foreslås tatt ut vil bestemmelsen om konsesjonskraft få anvendelse på samtlige meddelte konsesjoner hvor det er fastsatt vilkår om konsesjonskraft. En slik presisering er også tatt inn i lovforslaget punkt III.

6 Forslag til lov om endringer i vassdragsreguleringsloven og vannfallrettighetsloven (felles konsesjonskraftpris)

I

I lov 14. desember 1917 nr. 16 om konsesjon for rettigheter til vannfall mv. (vannfallrettighetsloven) gjøres følgende endringer:

§ 19 femte ledd skal lyde:

Prisen på kraften fastsettes basert på gjennomsnittlig selvkost for vannkraftverk som plikter å avstå konsesjonskraft. Skatter beregnet av kraftproduksjonens overskudd ut over normalavkastningen inngår ikke i selvkostberegningen. Departementet skal hvert år fastsette prisen på kraften levert kraftstasjonens apparatanlegg for utgående ledninger.

II

I lov 14. desember 1917 nr. 17 om regulering og kraftutbygging i vassdrag (vassdragsreguleringsloven) gjøres følgende endringer:

§ 22 femte ledd skal lyde:

Prisen på kraften fastsettes basert på gjennomsnittlig selvkost for vannkraftverk som plikter å avstå konsesjonskraft. Skatter beregnet av kraftproduksjonens overskudd ut over normalavkastningen inngår ikke i selvkostberegningen. Departementet skal hvert år fastsette prisen på kraften levert kraftstasjonens apparatanlegg for utgående ledninger.

III

Loven gjelder fra det tidspunktet Kongen bestemmer.

Endringene får anvendelse på samtlige meddelte konsesjoner hvor det er fastsatt vilkår om konsesjonskraft.